

Nro. 39.

**A FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsbon, Pénteken Novembernek 13 ik napján
1801-ik esztendőben.*

Helvétziai Respublika.

Másutt lassan = lassan tsak kezd már az ált-
dott tsendesség helyre állani: tsak a' szegény Hel-
vétusok között nem akar ki alunni az egyenet-
lenségnek széljel hnteződött tüze. A' Dieta (így
irnak Báselből Okt. 29 - dikén) olyan módon fie-
tett a' Constituziónak készítésével, mintha tsak
kártyával jádzott volna. Oktob. 24. dikén vok-
solásra botsátotta a' maga munkáját, a' nélkül,
hogy sem 13 jelenlévő tagoknak protestálásával,
sem pedig 16 más tagokna. távollétekkel valamit
gondolt volna, 's a' voksok többsége azon mun-
kát helybe hagyta. Hanem az eddig való Tör-
vényhozó Tanács' tagjainak, sem ez a' bekkus.

gyálkodás sem pedig az nem tett szert, hogy a' Diétának egy bizonyos része igen nagy hatalmat vett magának. A' Törvényhozó Tanács tehát, követet küldött a' Direktoriumhoz, a' mely egy idő óta csak három, u. m.: *Dolder*, *Savary*, és *Rutiman* nevű tagokból áll, oly izenettel, hogy: mivel a' Diéta az ő magavisélete által a' hazát veszedelemes, környülállások közzé helyhezítette, tehát a' Directorium ismét kezdjen hozzá a' maga foglalatosságainak folytatásához, és a' közönséges tsendeség' s bátorság' fennmaradása iránt, gondoskodjék.

A' Directorium azonnal hozzá is fogott hatalmának újontani gyakorlásához, a' lévén legelső lépése is, hogy *Uri*, *Schwytz*, és *Unterwalden* nevű Kantonokból a' katonaságot, a' nép' letsendesítése végett, ki hozta: a' Törvényhozó Tanács pedig a' Diétát még az nap el oszlatta, meg izenvén néki, hogy az általa készítettett új Constitutio, mint erőszakos munka, semmit erőnek lenni hirdettetik. Továbbá egy 25 személyekből álló *Senatus* is rendel-ki a' Törvényhozó Tanács: és három hónapok múlva egy új Diéta fog öszlize gyűlni, hogy a' *Senatus* által javasoltatandó tikkelyekből egy új megjövötött Constitutiót készítsen.

A' *Bernai* utzákon és vendégházakban való minden öszlizesoportozások szorossan meg tiltattak. A' itra'sák mihelyest 5 embernél többet látnak egygyütt, azonnal széljel kergetik őket. Senki sem kételkedik rajta, hogy a' Fr. Országglószéktől ne vette volna mozdulását ez az újrevolucio. Most már mindeneknek afztalán a' Bonaparte Constitutioja áll; mindenek ennek jo vagy rossz oldalait vizsgálják, a' mellynek kétség kívül egészen bé kell vétettetni itt is. A' *Bernai* Frantzia Követ *Verninac* 27edikben vette Parisból az új

útasítást; és a' Dieta 28 - dikban már vette a' rendelést, hogy olzóljon széljel.

Frantzia Respublika.

Ugyan látszanak a' békeességek áldott jelei már is minden felé. Ostendében 18 *pró Centóval* szállott alább a' nádméz és kávé, az ólta, hogy csak a' neutrális hajók oda meg érkezhettek: pedig minden órán még lejjebb kell szállani ezen idegen - világ béli portékáknak, minthogy minden nap 150 hajók várattatnak oda az idegen-világ béli tartományokból, külömbkülömb féle ott termő portékákkal. — Már kö-szénnel terhelt néhány Anglus kereskedő hajók is kötöttek ki Ostendé-bez. A' tengereket már majd mindenütt oda hagyták a' hadi hajók. Az Ostendei, Nieuporti, Dünkircheni, és más Respublikai kikötőhelyekhez tartozó prédélő hajók, mind vissza jöttek, és a' törvényes ragadozás helyett, egyéb igaz útan való spékulátzió jár az ezek.

Különösen írt a' *Moniteur* Oktob. 14 - dikén a' békeességes alkudozásoknak eddig való folyamatajokról. Ez a' munka, úgy mond, mind Párisban, mind pedig Londonban is, oly titkoson folytattatott, hogy még a' második és harmadik Konzulok sem tudhatták, miben legyen a' dolog. Konzul *Cambaceres* nem sok napokkal a' békeességek ki - hirdettetődése előtt azt tudakozta az első Konzultól, hogy: volna e' remény a' békeességhez? — a' melyre *talámmal* való választ kapott Bonapartétól. Az egész dologban egyedül csak a' Külső Minister *Talleyrand* volt a' Bonaparte' meg bízott dolgozó társa, ő intézett el minden projektumokat, mind *pró* mind *contra*. Talleyrand bízatta meg - szűnés nélkül az első Konzult, hogy a' békeességre való nagy vágyódás által időse előtt ne engedje magát el ragadtatni. És mind ezek

által azt érdelmelte, hogy a' dolognak szerentsés ki - menetele után, egy igen magasztaló levelet küldött hozzá az első Konzúl.

Az első Konzúl most a' Frantzia országai Érsekeknek és Püspököknek ki - nevezésekkel foglalatokodik igen nagyon; a' kik rész szerént a' Constitutzióra meg - esküdt, rész szerént az arra meg - nem - esküdt Catholicus Papok között fognak ki választatni. A' leg főbb principium, a' mely ezen ki - nevezetésnek fundamentomává tetődött, ez, hogy egy Pap se rendeltetteffék abba a' Departamentbe, a' hol lakos, vagy a' hol valaha papi hívatalt viselt. Még a' közönséges papi személyekre is oly mezfze ki terjesztetik ez a' fundamentom, hogy egy úgy nevezett világi pap is ne nyerhesse el a' maga régi Ekklesiáját; sőt hogy még tsak abba az Al - Préfektusságba se maradhasson meg, a' hol ez előtt paposkodott.

Már most a' Maconi 82 esztendős, az Orléáni, és más több idős Püspökök is, bé küldötték végézetre azon nyilatkozatásaikat, a' mellyek által püspöki megyeikről, hogy az Ekklesia' békesége helyre állittathassék, a' Concordatának kívánságához képpeft forma szerént le mondanak. Már tétetnek azok a' készületek is Párisban, a' mellyek az ott lévő Pápa' Legátussának Caprara Kárdinálnak közönséges czeremoniával lejendő audientziájához kivantatni fognak, Státus - Tanátsos *Benezech* fogja, mint fő Czeremonienmester, készíteni és az országglószék' eleibe terjeszteni azt az intézetet, a' mely szerént ez a' már rég nem történt nevezetes audientzia - adás, véghez fog menni. Az a' tettzése az Országglószéknek, hogy ezt az audientzia - adást, illendő és elegendő czeremoniával ejtse meg ugyan, de úgy azonközben, hogy ne felette szembe tűnő módon különbözzön

a' le folvt időszakasz béli Pápa Követeinek audientziájiktól.

Nevezetesíteni fogja ezen audientziának napját az is nem kevéssé, hogy a' Légátus egész ceremóniával való misét fog akkor a' Kathedrale templomban maga személyesen tartani: a' mise után pedig a' Sz. Rochus templomába menvén, ott a' Geo. Lasnes nem rég született fiát megkereszteli, a' hol mint kereszt-apa, *Bonaparte* Konzúl is jelen lesz.

Berenger nevű polgárt a' Tribunatusból Status-Tanátsosná nevezte a' napokban az első Konzúl, a' mellyben azt tartják nevezetesnek, először, hogy a' Státus-Tanátsban ő az első Protestáns tag, másodszor, hogy az ő Státus-Tanátsosná való neveztetődése, igen véletlenül történt. Maga se gondolta volna. Néhány hetek előtt t. i. az első Konzúlnál lévén audientzián a' Tribunátus' tagjai, a' Pápával való Concordátáról és azokról az útakról és módokról beszélgetett vélek *Bonaparte*, a' melyeket ő a' Catholika Vallásnak vissza állítása végett, jóknak lenni gondól. A' több Tribúnusok mind halgattak, és ezen halgatás által azt láttattak jelenteni, hogy a' Konzúl szándékát jóvá hagyják: csak egyedül *Berenger*, a' ki a' Tribunátus tanátskozásában az Országglószéknek minden eddig tett lépéseit helybe hagyta, és védelmezte, szollott most elle ne a' Konzúlnak. Minthogy hevesen ki is foka-dott némely ki-nyilatkoztatásaiban, semmi jót nem jövendöltek néki az ő barátjai, és azt hit-ték felöle, hogy bizonyosan ki esett a' *Bonaparte* kegyelmiből. El bámúltak rajta, mikor azt hal-lották, hogy ez, Státus-Tanátsosnak nevezte *Berenger* polgárt.

Páris, Okt. 29 = dikén.

Trier várossában és környékein sok temető-

kövekre találtak a' földben, a' mellyek a' Romai idő béliek; találtak 14 ezer darab réz pénz' ne-
meit is, a' mellyek a' Romai Császárok' idejében
többire a' 3 első Századok alatt verettettek; mind
együtt 1. mázsát nyomnak; egyiken *Diána*, a' má-
sikon *Vesta*, a' harmadikon 2 szárnyas Merkuri-
usok, 's több e' félek szemléltetnek. Védreket,
és egyéb ilyen ritkaságokat is lokat találtak, a'
mellyeknek laistromjok ki fog adattatni. — Nem
lehet le írni azoknak a' Frantzia hadi fogásoknak
örvendezéseket, a' kik 4 — 6 esztendőktől fogva
tartó fogság után a' Frantzia földre ki lépnek.
— A' Frantzia bornak erőssen kezdett nőni az
árrok a' békességnek helyre: állásától fogva; mint-
hogy az Anglusok igen hordják által Angliába.
— A' békesség' nagy innepe, Brumair 18-dikán
(Nov. 9-dikén) a' Bonaparte' nagy revoluziójá-
nak napján fog tartatni. Ak óra Lord *Cornwal-
lis* is szándékozott Párisba meg érkezeni, sok ki-
sérökkel.

Admirál *La = Touche* nem soká fogja halasz-
tani a' Sz. Domingó szigete felé való el = indulást
hogy azt, a' Frantzia Respublika számára a' Sze-
retsen Generál *Toussaint*' keziből ki = vegye. *Bo-
naparte Hyeronimus* is el fog oda evezni velle.
A' Frantzia országglószék olyan vélekedéssel lát-
szik lenni a' nevezett Szeretsen Generálisról, hogy
ő azzal a' Constituzióval, a' mellyet Sz. Domin-
gó szigeten fel állított, és a' mellyet a' helybeha-
gyás végett a' Fr. Országglószékhez el = küldött,
egyenesen arra láttassék tzelezni, hogy azon szi-
geten egy szabad Szeretsen Respublikát állítson
fel: a' melly által ő minden Napnyúgoti Indiai
Frantzia, Anglus, és Egyéb Koloniáknak vesze-
delmes példát fogva mutatni.

Nagy Britannia

Londonból. — Egy újságíró itten, még nem

akar egész hitelt adni a' békeflegnek, azért, azt mondja, hogy Lord Cornvallis nem érti a' Frantzia nyelvet, Bonaparte Jósef sem az Anglus nyelvet, következés képpen tsak más harmadik által fogják közleni egymással a' magok gondolataikat.

Egy Billington Izák nevű 82 esztendő Anglus özvegy legény, közelébről negyedikszor lépett házossági életre. Ez elég eleven bizonyosság azok ellen, a' kik azt szokták ajakaikon pengetni, hogy a' házasság bajos állapot volna. Egy Aszhord nevű 73 esztendő aszszonyságot vett el az öreg, a' ki már most hasonló képpen a' harmadik férjfi-val fog próbát tenni. Jó reménsége van az atyafiaknak a' házasokhoz, minthogy már készíti a' menyetske a' főkötötskéket, és egyéb gyermekruhákat.

Hollándiából már el kezdettek Angliába érkezeni, a' szejtal, vajjal, és egyéb elelégekkel terhelte hajók. Ez szerént vilzsa érkezik már lassan az áldott békefleggel egygyütt a' Hollándiai jó szejt is. Valyon hát azok a' Hollándiai jó aranyok, meg érkeznek e' már nem foká? — London mellett egy Curwen nevű majoros olyan nagy káposzta-föt vagott le az idén, melynek magossága 3 láb, szélelége pedig 4 láb vólt, és 34 fontot nyomott, ha igaz.

Sok Anglus gavallérok gazdagon meg vendégelték a' békeflegért való örömökben minden falusi embereiket; egész ökröket, és ürüket sütettek számokra, és fok hordó fert osztattak ki nékiek. Ditséretes benne, hogy ennek alkalmatossággával a' szegényekhez is igen bő kezük vóltak.

Neucastelben a' békeflegért való illuminátziók' alkalmatossággával, mások között Doktor Péarson is meg különböztette magát az ablakaiban szemléltető keresztül látszó figurák által. Meg

legyzésre méltók voltak nevezetesen két ablakai, mellyek között az égygyikben egy skélé (egy bőrítől és husától egészen meg folytatott tsout ember), a' másikkban pedig egy nagy sajt és egy nagy kenyér szemléltetett. Az első alatt ezek a' szavak: a' hadakozás következése, a' második alatt pedig ezek: a' békeesség' gyümöltse, olvastattak.

A' Londoni *Morning Chronicle* így ír: — „Ugy látszik, hogy az utolsó alkudozások' alkalmatosságával, a' mi Ministereink a' vólt Frantzia Printzekre nézve is tettek némely kedvező feltételeket a' Frantzia Országglészek' eleibe. Erősítik, hogy az Első Konzúl, a' nélkül hogy ezen tikkely felett további vetélkedésbe botsátkozott volna, olyan nyilatkoztatást tétetett, hogy az ő gondólkodása szerént, a' Frantzia nemzetnek nemmes szívüfégihez hozzá férhet az, hogy a' maga hajdoni fejeinek maradékaikat ne engedje idegen nemzeteknek adakozóságokból élni. Reménség van, hogy ez iránt is történhetett némünémü égygyezés, és hogy Bonapárténak hajlandósága legyen arra venni a' Frantzia nemzetet, hogy egy számkivetésben elő szerentsétlen familiának farsát türhetőbbé tegye.

Az Angliából Frantzia országba haza térő Fr. fogjok, kiknek számok még valami 20 ezer emberre telik, mind egésségesek: minthogy a' betegek még ennekelötte vissza küldettettek. — Azt tartják az ahoz értők ezen hadi fogjokról, hogy ezeknek visszanyerésével véghetetlen sokat fog a' Frantzia tengeri erőnek virágzása nyerni, minthogy ezek nagyobb részt mind szolgáltak a' tengeren, ki a' hadi, ki a' kereskedő, ki pedig a' prédáló hajókon. Fel lehet tenni, hogy minden 10 között válik 9 jó hajós legény.

Liverpoolban is 3 ezeren tartattak ezen hadi fogjok között. Ezeknek koránt sem vólt olyan

roszszúl a' dolgok, mint a' - hogy a' Frantzia ha-
di fogjokról közönségesen hírleltet' volt, hogy
az Anglusoknál tartatnának. Ezek *Liverpoolban*,
az ő fogságoknak ideje alatt komédiát játszottak,
dolgoztak, 's portékaiknak eladására is, engedelmek
vólt. Utóljára egy tántzos néma játékot pro-
dukáltak, a' mellyel egészfzen meg nyerték a' la-
kosok' kedvit, 's magoknak is jó hasznot hajtot-
tak véllé, minthogy a' játék által a' békeffég in-
nepeltetvén meg, igen jó szívvel adakoztak éret-
te mindenek. Az ára nem vólt a' bémendetelnek
meg határozva: minden tettzése szerént fizethe-
te't, a' mit akart.

Török Birodalom.

A' leg újabb levelek, a' mellyek a' Török
szélekről érkeztek, azt erőssítik, hogy rész szerént
Szervia felé, az ott uralkodó zenebonáknak les-
tsendesítettésekre, rész szerént pedig *Widdin* fe-
lé *Pasman-Oglu* ellen, két Török fegyveres se-
regek mozdúltanak vólna meg: melyhez képpett
hírül adattatott az Erdélyi szomszédoknak, hogy
az idén félbe fog az ő Oláh - országi kereskedések
szakadni, minthogy nem fognak onnét, juhát,
sertést, és egyéb marháknak nemeit, ki - hajt-
hatni.

Orosz Birodalom.

Folytatása a' Moskauban véghez ment Csá-
szári Koronázás' nevezetes czeremoniájának: —
„Le ülven a' Császár az audientziás palotá-
ban a' kárpit alá, mingyár azután jelt adtak dob
és trombiták által arról, hogy a' czeremoniák
kezdödni fognak. Leg előbb is minden harangok
meg szollaltak és az útzákon parádében álló Re-
gementek, a' templom felé menő fényes sereget

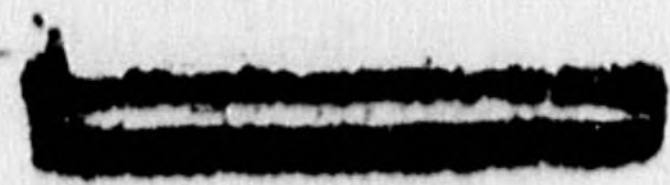
közföntötték. Midőn a' közelebről elő számlált Császári tiz tzimerek a' templom eleibe meg érkeztek, a' Papság a' gráditsra eleikbe jött, és az alsó Pópa, füsttel fogadta és szentelt vízzel meg hintezte azokat. Bean a' templomban a' Császár eleibe jöttek a' Métropólita a' kerefzttel és az első Püspök a' szentelt vízzel. A' Császár és Császárné előbb a' nagy óltárnak és a' szent képeknek tiszteletet tettek, és azután a' templom' közepén álló kárpit alatt lévő tronusra fel ültek. A' Püspökök, Archimándriták, és a' több papi személyek, a' tronustól fogva a' nagy óltárig két sőrban állottanak. Az éneklő sereg egygyet a' Soltárok közzül el énekelt. A' tzimerek az alatt le rakattattak, és azok, a' kik azokat hozták, a' tronus' gráditsain bizonyos rendben, valamint szintén néhány Marschallok és egyéb fő urak a' tronus előtt állottak; a' Generálisok a' körül lévő karokban foglaltak helyet.

„A' koronázást egy igen érzékeny tselekedet előzte meg. A' Császár a' tronusból le szállván, az édes anyjának az özvény Császárnénak eleibe állott, ki is ő Felségét egy szent képpel, a' mellyet tulajdon maga festett, meg áldotta; a' mely tselekedetnek látására kevés, nézők tartoztathatták meg magokat a' könnyhullatástól. — Az Évangélium után fel adatta a' Császár magára a' palástot, a' mellyet a' Métropólita hozott egy párnán eleibe, a' ki is annak fel adattatása közben egy ahoz illő könyörgést mondott el. Ezt a' czeremoniát egy második imátság, és ezt még egy harmadik követte. Azután elő hozatván a' Császár a' nagy koronát, azt maga magának fel tette, a' mely közben a' Métropolita ismét imátkozott; a' páltzát ekkór a' job, és az almát a' bal kezébe adták ő F.gének, ki is ezekkel a' tronusba ismét fel ült. Itt le tévén ezeket, maga eleibe szollította a' Császárnét, és a' koronát a' ma-

ga fejről le vévén, azzal a' Császárné' fejét meg illette, és azt ismét a' maga fejire tette. Ekkör elő hozták a' kis koronát; ezt a' Császár a' Császárné' fejire tette, és négy fő udvari Dámák oda illegették: fel adta a' Császárnéra a' palástot is, fel kötötte réá a' Sz. András rendjét is; 's a' páltzát és almát ismét kezébe vette. A' Protodiakonus az egész Császári tituluft fel olvasta, azután énekelni kezdett, mellyben az ő F. ge hozszú életéért esedezett, és néki az éneklő fereg is sekundált. Az alatt 101 ágyúlövésék estek, az utzákon álló Regementek hármás fálvétlöttek. A' Protodiakonus' imadkozása közben, a' templomban lévő minden papi és világi személyek magokat a' tronus felé meghajtották.

„Vege lévén az éneklésnek, harangozásnak és ágyuzásnak, a' Császár a' tronusból le szállott, a' páltzát és almát az azokat hordozó személyeknek által adta, és terden állva egy könyörgést el olvasott: ekkör a' Metropolita térdepelt le a' templomba lévő minden papokkal és világiakkal együtt, és imadkoztak, a' melly alatt tsak a' Császár állott. Az után egy rövid örvendező belzédet tartott a' Metropolita; ezt éneklés és harangozás követte, azután kezdődött a' *Liturgia*, mellynek nevezetesebb' szakaszai alatt, a' milyen t. i. az Evangeliumnak el olvastatása, a' kenyérrel és pohárral való elő - jövetel, 's több e' - félek, ő Felségek koronájokat le vévén, tartani másoknak adták által.

„Az alatt a' Moskai Vice - Kormányozó két személyeknek segedelmekkel, egy arany palzomántos veres hozszú szőnyeget terített el a' tronustól fogva az óltárig, mellyen a' Császár a' felkenettetés és a' szent vatsorával való élés végett az óltárhoz sétált; ezen bársónyra az óltár' ajtaja előtt még egy más drága arany maté-

ria szőnyeg terítettett. A' Császárt követte a' Császárné, és ez után, 's két oldalról azok a' személyek, a' kik a' tronusnál körülettek állottak, a' kik most az óltár gráditsain állapodtak meg. A' Császár közel az óltár ajtajához, melynek oroszúl *Zneskige Deri*, Királyi Kapu a' neve, a' mingyár említett arany matéria szőnyegre állott; a' Császárné pedig hátrább maradt.

„A' felkenetetés' ceremoniája alatt, másoknak adta tartani a' Császár a' koronát, páltzát, és almát. A' Metropólita a' szent olajba, mellyet egy új arany edényben tartott, egy etretet mártván, ezzel a' Császár' homlokát, a' szemeit a' két orszukait, száját, mejjét, a' kezei' fejeit és markait, megillette, a' melly munka közben ezeket a' szavakat mondotta el: — „A' Sz. Lélek' ajándékának jegye! „ — A' szent olajat azután a' legidősebb Püspök pamuttal le törölte. Ekkör ismét meg szollaltak a' harangszó, ágyúdörgés, és puskaropogás. Az után a' Császárné állott elő a' leírt drága szőnyegre a' felkenetetés végett: de a' kinek csak a' homloka illettetett meg a' szent olajjal. Most már bément a' Császár a' nagy óltár' ajtaján annak belső részére (a' melyhez, mint gondolom, így ír a' tudósító, egyedül csak ő Felségének van jussa), a' hol szent vatsorával élt a' Metropólita kezeiből. Az után a' Császárné is, de csak az óltár' ajtaja előtt, hasonló képpen áldozott, 's azzal mindkettőn az előbbeni renddel, és koronás fővel, 's a' Császár a' páltzát és almát kezeiben tartván, a' tronus felé visszafelétáltak.

„Az örvégő Császárné a' Nagy Hertzegnékel együtt a' ceremoniák után egyenesen visszafelment az udvarba: a' Császár pedig és az ifjú Császárné, a' Kathedrale templomból az Archangyal templomába mentek gyalog, egy olyan úton, a' mely egy kevéssé fel emelve, egy láb

magasságú karfákkal körülvéetve, és mindenütt veres polttóval bé boritva vólt. Az alatt szűnet nélkül szóllottak a' harangok, a' katonaság tüzelt, és az ágyuk dörgöttek. Az Archangyal templománál, a' sz. képeknek, a' hólt testeknek, és őseik temetőiknek és hamvaiknak tettek tiszteletet ő Felségek, a' mely érzékeny foglaltósságot az alatt a' jelenlévők sziveikben a' Papság éneklése betsehitette. Az alatt, míg a' templomban vóltak ő F.gek, a kárpitot 32 Stábtisztek tartották az ajtóban: a' mentel közben pedig mindenütt ugyanannyi Generálisok vitték az ő F.gek fejek felett. Ebből a' templomból ismét az előbbenibe, és onnét az udvarba abba az audenziás palotába tért vissza a' processió, a' mellyből a' templomba ki indúlt vólt.

„Elébb a' Császár sétált és űlt bá koronáson, az almával és páltzával, igen méltóságoson a' a' tronusba: a' palástja ajját 8 Kamarás urak, és a' rojtyát a' fő Istálómester vitték. Hasonló pompával jött és űlt bé a' Császárne is: ugyan annyí Kamarás urak hozták e' palástya ajját, és a' rojtyát a' fő Vadászmeister tartotta.

„A' *Kreml* nevű belső várnak a' hol mind ezek történtek egy régi Gothus ebédlő palotájában a' Császári asztalra az ételek fel hozattatván, egész gálában és a' fő kísérektől követtelve, ezen palotába mentek a' Császár, és a' két Császárne. Két sorban állott a' nemes testörző sereg. A' három Felségek a' tronusba egy számkra terített asztal mellé űltenek le. Az itt jelen lévő sok fő Papokat és fő méltóságokat lehetetlen elő számlálni.

„A' Kintstármeister által adta a' koronázás emlékezetére veretett penzeket meg nézés végett a' két Császárneknak, az után kézről kézre adattattak a' jelenlévők között is. A' Nagy Hertzenékhez Udvari fő tisztek hordozták el azokat. Az alatt meg szentelte a' Metropolita az ékeket. A' több

Császári familia béli személyek külön asztalnál ültek: valamint szentén a' két leg első rangú fő emberek számára az ebédlő palotában, úgy szentén a' két másod rangú fő emberek' számára is más oldalfélt való palotákban teritettek olyan nagy asztalokat, a' milyeneket csak lehetett. — Italt kívánván a' Császár, ezen jeladásra meghajtották a' körül álló két első rangú urak magokat, és ők is a' számokra készzen álló asztal mellé ültek. Az ételt Stábtisztek hordották fel; a' kik előtt a' fő Marschal és fő Czeremoniamester, utánnok pedig a' második Marschal és Czeremester jöttek. Az asztalra Udv. Marschalok rakták fel az étkeket. Az ebéd alatt, éneklés és muzsikálás volt, &c. — Az estvéli illuminátziók ritkaságai között leg nevezetesebb volt a' Kremlben a' *Welikoluk Iván* tornya, mely a' tővétől fogva a' tetejéig meg volt világosittatva.

„A' koronázás' napja után való napon ismét az Udvarnál ebédeltek a' két elsőbb rangbéli fő személyek; harmadik nap' a' Kormányozók' ferezentsekiyánásaikat fogadta el közönségesen a' Császár. Estve bál volt a' fenn említett Gothus palotában; negyedik nap ki költözött a' Császár a' *Kreml* várából a' külső udvarba. Végeztre következett az után a' *nép' inneptése*, a' melly ritkaságára nézve hasonló képpen meg érdemli az olvasást: —

„Azon a' nagy mezőn, a' mellyen *I: ső Pál*, egy nagy hadi seregnek mustráját és katonai próbáját tartotta volt, adatott most *I: ső Sándor* a' népnek egy nagy innepet. Ezen célra nézve a' térségnek egy nagy részre pasit - töltéssel kerített előre körül. A' kerítésbe való külömbkülömb bémenetek' helyeiket, szépen készült magas oszlopok mutatták. A' több utak között szemléltetett egy különös út, a' mely kígyó fornára tekergett a' mezőn keresztül, melléje ágosok vérettelve, és ezek kötelek által végig kötöztetve

lévén, a' melyre nézve ezt könnyű vólt a' több útaktól meg különbözteteni, úgymint a' mellyen csak a' Császári udvarhoz tartozók' hintóiknak vólt szabad járni. Az egész kerítés, színekkel vólt tele építve, valami 50 — 50 ölnyire egymástól. — Ezen színeket szép vólt nézni, minthogy mindenik különbkülömb féle festekkel vólt bé kenve, és minden féle tarka szőnyegekkel fel tzipritva; a' színek alatt ülő különbkülömb féle jeles ruhájú fokaság is szép tárgya vólt a' szemnek. Annak a' fok asztalnak számát, mellyel ez a' mező meg vólt rakva, a' népnek temérdekfége miatt lehetetlen meg határozni. — Minden asztal két fűrészdeszkából állott, a' mellyek a' földbe vert tövekekre helyheztetődtek. Minden asztalon néhány nyírfa fiatalfákkal szemléltettek, a' melyeknek ágaira almák vóltak szurkálva és kötöztetve. A' mező továbbá minden féle mezei házatskák, templomokkal kerti kunyhókkal, régiséget képzeltető ölzve rosvadt kastélyokkal, hidakakkal, és egyéb e' - féle omladozófokkal, vólt fel ékesítetve.

„A' mezei épületeknek, kerti házatskáknak, falusi tornyoknak vászon fedeleik alatt, a' különbkülömb féle szív = vidámitó italoknak nemeik nagy bővséggel vóltak el dugattatva, olyan módon, hogy csak az eresz alól ki = nyúló tsatornákból lehetett gondólni, hogy benn a' fedelek alatt valami a' - féleknek kell lenni. A' tsatornáknak végeik' alá nagy tsebrek (vedrek) vóltak helyheztetve. — Vóltak továbbá különbkülömb jádzó helyek' nemei készitette, t. i. kuklizó, lókázó, hintázó, és egyéb e' - féle Orosz idő = töltések. Itt a' fenn állva való lovaglás' mestere mútogatta, hogy mit tud. Amott egy kötelen-tántzó mellekerkedett, hogy a' nyakát vagy lábát ki törhesse. Itt egy Tzigány fereg, Romai ruhába és fegyverbe öltöködve figurázott; egy más csoportban a' Tzigány aszfzonyok' és leányok

produkáltak a' mogok könnyű szerű és mint egy az indulatokat és gondolatokat ki magyarázó t' n. tzaikat. Itt egy *Pierot* kauklerkedott egy galamb-búgba, amott más e' - félék viasz bubákat muto-gottak — ezek pedig valamint maszszór mind pénzért, most mind ingyen szemléitettek. — A' sátorokat jó rész 100 ezer, a' pástot és útakat pedig fokkal több emberek lepték el. Az útakon széljel járó hintók' számát, a' mellyek 6 és 4 lo-vasok voltak, leg alább 5 ezere lehet tenni. — Három minutum alatt minden eledelnek neme leg kissebb tzivakodás nélkül egészízen el költ: ha-nem az italra még ekkör nem botsáttatott a' nép.

„A' Császár délben égyedfél órakör érkezett ki ezen mezőre, ló hátan; mellette lovaglott jobb felől *Konstantin* Nagy Hertzeg: mingyár utánok hintókban az egész udvar, t. i. leg elől a' két Császárnék egy drága hintóban, az özvegy job felől; azután a' Nagy Hertzegnék, 's több udvariak. A' Császár mindenütt le vett kalappal. Így járták néhány versben keresztül a' mezőt az örvendező sokaság között. A' Császár nem győzte az ör-vendező közföntéseket vizszonozni.

„Végezetre az ivásra is jel adatott egy ráké-ta által a' népnek. A' tsatórnákból az italok ne-mei folyni kezdettek: hanem igen - igen édes ke-vés jutbatott le a' tsebrekig, minthogy azt százan-ként iparkodtak kalapjaik által egygyik a' másik elől el kapni a' tojakodók; a' mely miatt a' föld ivutt többet, mint ők. Arra az esetre, midön itt - ott egy - egy kitsi tsetepaté esett, hasonló kép-pen készen állottak el dugva a' vízpuskák, a' melyek a' veszekedőkre víz - esőt botsátván, tsak hamar el óltották azoknak héségeket. El érvén tzeljät a' vízpuska, az ital ismét folyni kezdett, és a' meg békelelt emberek, újra hozzá kezdettek annak kapkodásához.